

SOSYAL AĞLAR VE SOSYAL MEDYA

Son yıllarda en çok konuşulan konular arasında küreselleşme ve bilgi toplumu kavramları yer almaktadır. Bu süreci etkileyen en önemli faktörler kitlesel bilgi ve iletişim teknolojilerindeki gelişmelerdir. Bu konuda bazı bilim adamlarına ait görüşler aşağıda yer almaktadır.

McLuhan (1960): İletişim teknolojileri sayesinde dünya "küresel bir köy" haline gelmiştir. İletişim alanındaki teknolojik araçların ortaya çıkması, iletişimin yaygınlaşması, paylaşımın artması ve kolaylaşması teknolojik bir devrim oluşturmuştur. Beraberinde toplumsal bir devrim oluşturmasıyla demokratikleşme, iletişim özgürlüğü, katılım ve etkileşim kavramları tartışmaların merkezinde yer almaktadır.

James Rosenau(1990): Coğrafi ve toplumsal sınırları ortadan kaldıran ve insanları, fikirleri ve malları, mekân ve zaman içinde daha önce hiç olmadığı kadar hızlı ve güvenli taşıyan ulaşım ve iletişim teknolojileridir. Çok merkezli dünyada farklı örgütlenmeleri, yapıları, problemleri, olayları, toplulukları ve yapıları birbirine bağlayan teknolojidir

Anthony Giddens(1998): iletişim teknolojileri, mekanik baskı tekniklerinin Avrupa'da ilk kez kullanılmasıyla bu yana görülmemiş bir biçimde küreselleşmenin bütün yönlerini dramatik olarak etkilemiştir. Bunlar, modernliğin düşünselliğinin ve modern olanı gelenekselden koparmış olan süreksizliğin temel ögesini oluşturmaktadır

Timisi (2003): İletişim teknolojilerinin en önemli özelliklerinden birisi etkileşimdir. Genel kitle iletişim araçlarında iletişim tek yönlüdür (tv, radyo vb). Yeni iletişim teknolojilerinin etkileşim boyutu göz önüne alındığında alıcı ile verici arasında etkileşime olanak veren bir yapı söz konusudur

Küreselleşme fikir, kültür, ideoloji ve söylemlerin bir-biri ile karşılaşma fırsatlarını doğurmuştur.

Mesafeler teknolojik anlamda ortadan kalkmasıdır.

YENİ İLETİŞİM TEKNOLOJİLERİ VE İNTERNET

1900'lerin sonundan itibaren duyduğumuz "dijital" kelimesi, İnternet ile yepyeni iletişim kurma ve paylaşma ortamları olan Hiper linkler orijinal paylaşım içeriğini sağlamaya olanak sunar. Örneğin, resmî raporlara, belgelere, basın bültenlerine, çeşitli referanslara ve diğer sitelere ya da arşivlere verilen bağlantılar gibi.

Küresel bilginin büyük oranlarda artmasıyla bilgi sunma becerileri ve görevleri kıymetli bir vasıf olmuştur.

İnteraktivite içerik oluşturmayla yakından ilişkilidir. Aşağıda içerik oluşturma yolları yer almaktadır.

- İçerik oluşturan ve kullanıcı arasında doğrudan ya da dolaylı olarak,
- E-posta alışverişi yoluyla,
- İçeriklere yer veren sitelerdeki bülten panoları yoluyla,
- Yazıların altında yer alan yorum mesajları yoluyla,
- Sohbet veya forum olanakları yoluyla.

İnternet, ilk olarak geleneksel haber döngüsünü kısaltmış ve sırasını değiştirmiş; ikinci olarak da gazeteciliğe 24 saat haber

Facebook, Twitter, YouTube isimleri ve daha birçoğu çok yakın bir geçmişte sahiptir.

Dijitalleşmenin hayatımızda meydana getirdiği değişim ya da artışlar (van Dijk, 2006)

- Kültürün standartlaştırılması ve farklılaşması
- Kültürün parçalı yapılara bölünmesi
- Kültürel kolaj
- Kültürün hızla yaygınlaşması
- Kültürün görselleşmesi
- Yüksek miktarda kültür

İnterneti diğer medya biçimlerinden farklılaştıran temel özellikler

- Bilginin, üretildiği yerden bağımsız olarak küresel ölçekte dağıtımı ve yayılımı.
- Bilginin, doğrudan iletimi ve bunun sonucu olarak da haber üretim döngüsünün kısalması; üretim, dağıtım ve alım arasındaki sınırların silikleşip nispeten ucuzlaması.
- İletimin aşırı hızı ve yayılımı ki bu İnternet'in devrimsel karakterini tanımlar.
- İnternet'in baskın yapısal özelliği olan interaktivite, noktadan noktaya, noktadan çoklu noktaya ve çoklu noktadan çoklu noktaya gibi haberleşme çeşitlerini destekler.
- Metin, ses, resim ve görüntünün iç içe geçmişliği, yani multimedya,
- Dinamik, değişken, zaman ve mekânın kısıtlamalarını aşmaya meyilli olan hiper metin, klasik metnin durağan kavramının önüne geçer.

İnteraktivite: kullanıcıların "aktif" bilgi göndermesi ve aynı anda da alabilmesi diyebiliriz. İnteraktivite, noktadan noktaya, noktadan çoklu noktaya ve çoklu noktadan çoklu noktaya dikey haberleşme üzerinde yatay haberleşmeye imkân verir.

İnternet sayesinde geri bildirim sağlanabilmesi çok daha kolaylaşmıştır.

İnteraktivite bilgiyi kişiselleştirme ve isteğe göre düzenleme için de fırsat sunar

İnternet sayesinde, insanların kişiye özel gazeteleri olacak. (Negro- ponte)

üretim döngüsü kavramını kazandırmış ve haberciliğe dair işlemleri hızlandırmıştır.

Sağlam ve detaylı çalışılmış bir içerik her zaman bilgisayarın ötesine geçmek ve iletişimin sınırlı kalmış yetkinlikleri ve değerlendirilmiş bilgiler ile desteklenmek ister. İçeriğin zenginleştirilmesinde şu yöntemler etkili olabilir:

- Kaynaklar ile konuşmak ve güven bağı kurmak,
- Uzmanlar ile paylaşımlarda bulunmak ve yapmak,
- Belgeler üzerinde çalışmak ve sorgulamak.

online ortamdan elde ettiğimiz bilginin geçerliliğini kontrol etmek için aşağıdaki 4 kriteri

1. Sahiplik

- a. Web sitesini kim hazırladı?
- b. Siteyi kim destekliyor?
- c. Kurumun veya kişinin hedeflerinin tanımına bağlantı var mı?
- d. Sitenin sahibini doğrulatacak bir yol var mı?

e. telif haklarının sahibinin kurumun veya kişinin kendisi olduğunu vurgulayan bir açıklama var mı?

2. Doğruluk

- Kaynaklar başka kaynaklar tarafından doğrulanabilecek şekilde açıkça listelenmiş mi?
- Bilginin esas kaynaklarına bağlantılar var mı?
- Çevrim dışı dünyada güvenilir bir site mi?
- Bulduğunuz bilgiyi güvendiğiniz diğer kaynaklar ile sınavabiliyor musunuz?
- Bilgi, dil bilgisi, yazım ve baskıya ilişkin hatalardan arındırılmış mı?

3. Yönelim

Toplumsal etkileri bakımından yeni iletişim teknolojileri ve iletişimin temel özellikleri

- Daha fazla "katılım"
- Daha fazla "etkileşim"
- Demokrasinin güçlendirilmesi
- Katılım ve sanal katılım
- Demokrasinin yaygınlaşması ve yaygınlaştırılması
- Harekete geçirme

SOSYAL AĞLAR

Yeni iletişim teknolojileri ve oluşturdukları ağlardan sadece bilgi değil, aynı zamanda sosyal ilişkilerde etkilenmektedir.

Geleneksel toplum – ağ toplumu arasındaki kıyaslama

Sosyal medya sayesinde bilgi daha farklı anlamlar, değerler ve kullanımlara sahip hâle gelmiştir.

- Bilgi daha "paylaşılabilir" hâle gelmiştir
- Bilgi daha "arşivlenebilir" hâle gelmiştir.
- Bilgi daha "bireysel ve gündelik" olarak değerlendirilebilir hâle gelmiştir.
- Bilginin kullanılma biçimi ile "kimlik oluşturma" seçeneğine de sahip olmuştur.
- Bilginin kullanılmasına ilişkin olarak bir "sıralama" oluşturma ve öne çıkartma şansı da üretilmiş olur.
- Yerel Bilgiye, küresel bir bilgi olma imkanı sağlanmıştır
- Bilgi her zamankine göre çok daha fazla duygular ile buluşabilme şansına sahip olmuştur,
- Bilgi içerik üreticisi ve paylaşımcısı olanlar diğerleri tarafından görünür hâle gelmektedirler,
- Bilgi bir topluluğun üretimi olarak da kabul görebileceğinden "topluluk hissinin üretilmesi de" önemli hâle gelmektedir. Bilgi üzerinden bilgi-içerik üreticileri bir tür "bağlantılılık" içerisinde olabilmektedir,

Sosyal ağlardan sosyal medyaya uzanan süreçte dikkati çeken üç nokta vardır. Bunlar (Newman, 2009):

- İnternet üzerinde mesaj panolarının farklı toplulukların oluşmaya başlaması,
- Blogların ortaya çıkması,
- Sosyal ağların yükselişini sürdürdüğü süreçte sosyal medyanın da yükselişe geçmesi.

Online toplulukların özellikleri (Tharon, 2010):

- Online toplulukların yapısı bire bir ilişkilerin yerine paylaşılan amaca yoğunlaşmaktadır,
- Online toplulukların üyeleri arasında tahmin edilebilir ikincil ilişkiler söz konusudur.

a. Kurumun veya kişinin yönelimi/yanlılığı açıkça belli mi veya ne olduğunu düşünüyorsunuz?

b. Oluşturulmuş içerik belli somut durumlara mı yoksa görüşlere mi dayanıyor?

4. Güncellik

- İçeriğe ilişkin güncellemeleri sitede takip edebiliyor musunuz?
- sayfanın ve içeriğin ne zaman yazıldığını, ne zaman yüklendiğini ve ne zaman Güncellendiğini görebiliyor musunuz?
- İçerik malzemesinin güncel olduğuna ilişkin işaretler nelerdir?

- Online toplulukların Amaçları, kuralları ve yazışma ortamı bakımından diğer topluluklara göre daha belirgindirler,
- Online topluluklar paylaşımın ve iş birliğinin gerektiği etkinlikler için etkindir,
- Online topluluklar topyekün eylem gerektiren etkinlikler açısından daha etkili çözümler üretirler,
- Online topluluklar tartışma grupları, forumlar veya listeler ile karıştırılmamalıdır,

Online topluluklara göre sosyal ağlar şu tür özelliklere sahiptir (Tharon, 2010):

- Sosyal ağların yapısı tekil kullanıcının birebir ilişkilerinin çevresine odaklanmıştır,
- Sosyal ağlar üyeleri arasında zayıf ikincil ilişkilere sahiptir,
- Sosyal ağlar üyelerine-kullanıcılarına aynı anda birden fazla grubun üyesi olabilmelerine izin vermektedir,
- Sosyal ağlar etkinliklerin paylaşılması için uygun-durlar,
- Sosyal ağlar iş birliğini ve topyekün eylemi gerektiren etkinlikler için daha az etkilidir,
- Sosyal ağlar üyelerine daha kolay topluluklar kurma şansı verir,

Sonuç çıktılarına Bireyler sosyal ağlarda neden bulunu?

- Bilgi alışverişi amacıyla kullanımı: Bir konu hakkında bilgi elde etmek amaçtır, Motivasyon, beceriler, yeterlilik-kendine güven ve iyi hissetme gerekselendir,
- Sosyal amaçla kullanımı: Duygusal destek sağlamak amaçtır, Eğitim, tartışma grupları ve boş zaman eğlencesi gerekselendir,
- Arkadaşlık amacıyla kullanımı: Yeni arkadaşlar bulmak ve arkadaş edinmek amaçtır, Bilgi paylaşımı, ortak deneyim ve kendini değerlendir-mek gerekselendir,

Sosyal Medyanın Önemi ve Kullanımı Değerlendirebilmek

İletişim ve bilişim teknolojilerinin hızlı gelişimi yenilikçi bir medyanın (ortamın ve etkileşimin) doğmasını sağladı. Bu bilişim ve haberleşmenin yeni ortamları ancak şu süreçler ile sağlanabildi:

- Dijitalleştirme, taşman bilginin sıkıştırılması ve hataların giderilme yetisi ile daha iyi ve verimli iletim sağlayan dijitalleştirme yeni olanaklar ve bakış açıları sağladı,
- Haberleşme, bilgisayar ve yayın birleşti.

Sosyal medya (Stove Boyd2008): Yeni etkileşim yolları ile insan davranışı ve kültürüne yön veren yeni nesil yazılımlar, ortamlar ve ilişkili diğer öğelerdir. Bloglar, wikiler, vs

TBT II 2. ÜNİTE ÖZETİ

Sosyal medya için Kullanıcılarına etkileşim, iletişim ve paylaşım olanağı veren dijital medya denebilir. Diğer bir tabirle kullanıcı kaynaklı içeriklerin paylaşıldığı YouTube, Flickr ve Digg gibi siteler olarak değerlendirilmektedir. Ya da insanların diğer insanlar ile bağlantı kurdukları ve toplulukları Facebook, twitter gibi ağlardan oluşan siteleri ifade etmektedir.

sosyal medyanın gelişme gösterdiği 3 temel ortam

- İletişim merkezli sosyal medya: web günlükleri, mikro bloglar, sosyal ağ siteleri
- İş birliği ve bilgi paylaşımı merkezli sosyal medya: wiki siteleri, sosyal işaretleme siteleri
- Zengin medya içeriğinin paylaşımını hedef alan sosyal medya: Fotoğraf, video, müzik paylaşım siteleri, canlı yayın siteleri, sunum paylaşım, sanal gerçeklik siteleri

Sosyal medyayı doğuran ve birbiri ile etkileşim içerisinde olabilen öğeleri şu şekilde ifade edebiliriz:

- Günlükler
- Mikro günlükler
- Hareketli görüntü paylaşımları
- Fotoğraf paylaşımları
- İnternet tabanlı sayısal yayınlar
- Zengin ortam özetleri
- Grafik bileşenler
- Sosyal ağlar
- Sohbet odaları
- Tartışma ortamları
- Mesaj panoları

Sosyal medyaya ilişkin avantajlar şu şekilde vurgulanabilir:

- Sosyal medya geniş ölçekte ve erişilebilir teknolojileri kullanmakta ve yer vermektedir,
- Sosyal medya insanların diğer gruplar ve insan toplulukları ile iletişim kurabilmesini sağlamaktadır,
- Sosyal medya belli konularda etki sağlanabilmesini sağlar,

Sosyal medya sayesinde herkes bir yayımcı haline gelmiştir.

Sosyal medya aracılığı ile yer bulabilecek yayımcılık yaklaşımları ve biçimleri

- a) Kişisel yayımcılık: Kişisel günlüklerin yayımlanması
- b) İşbirliği içinde yayımcılık: wikilerin oluşturulması bir grup insanın farklı içerikleri yayımlamada iş birliği yapması anlamına gelmektedir.
- c) Sosyal ağ yayımcılığı: Sosyal ağ yayımcılığı insanlara diğer insanlar ile birlikte sosyal ağlar üzerinden ilişkiler kurabilmelerini ve bunları kullanabilmelerine yardımcı olur.
- d) Geri bildirim ve tartışmalar: Farklı birçok yayım hizmeti ve ortamı insanlara kullanıcılara farklı biçimlerde geri bildirimde bulunmaları ve tartışmalara katılma şansını üretmektedir,
- e) Bir araya getirme ve sınırlandırma: Sosyal medya farklı yayımcılardan gelen çok sayıda içeriğin belli gruplamalar içinde kullanıcılara ulaşmasına ve istedikleri içeriklerin de işaretlenerek belli tercihler doğrultusunda sınırlandırılarak ulaşmasını sağlar,
- f) Toplayıcılar ve dağıtıcılar: Farklı programlar sayesinde farklı kaynaklardan belirli içerikleri bir araya getirerek başka birinin sosyal medya ürünü içerisindeki web

sayfasına dağıtıp ekleyebiliriz. Tercihinde bulunduğumuz sitelerin kısa yollarının hazırlanıp yayılması da bu anlayış içerisinde olmaktadır,

- g) Kişisel pazarlar ve pazarlama: Sosyal medya-nın en önemli özelliklerinden birisi de kullanıcıların değerli gördükleri bir içeriğin başka insanlar kullanıcılar için değer ifade ettiğini anlaması üzerine sunabilmesi, paylaşabilmesi ve pazarlama da bulunabilmesidir, eBay, Craigslist ve gittigidiyor.com gibi siteler bunun en iyi örneklerindedir,

sosyal ağların oluşumu ve sosyal medyanın gelişimi ile birlikte en yerel olan bir içerik bile küresel bir paylaşımın parçası olabilmekte, küresel olan bir içerik ise yerel anlamda daha özel bir kullanım bulabilmektedir, İnsanların gerçek zaman ve mekanda fırsat bulamadıkları birliktelikleri üretilebilmekte ve bunun belirtildiği gibi neredeyse onların istediği zaman, istediği biçim ve istedikleri araç ortam üzerinden yapabilmelerine olanak sağlamaktadır.